

Giới thiệu tư liệu về Bác Hồ với các phóng viên nước ngoài trong năm đầu của cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp (1947)

Trần Văn La*

*Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, ĐHQGHN
336 Nguyễn Trãi, Thanh Xuân, Hà Nội, Việt Nam*

Nhận ngày 2 tháng 2 năm 2009

Tóm tắt. Bài viết này nhằm giới thiệu một số tư liệu về các cuộc tiếp, trả lời phỏng vấn của Chủ tịch Hồ Chí Minh với các phóng viên nước ngoài mà chưa được công bố trong *Hồ Chí Minh Toàn tập*, hoặc có những thông tin cần hiệu đính, bổ sung và chỉnh sửa của các tư liệu trên. Trong đó, cần chú ý hai tư liệu: “Chủ tịch Hồ Chí Minh trả lời các câu hỏi của một phóng viên nước ngoài, ngày 23/6/1947” và “Chủ tịch Hồ Chí Minh trả lời các câu hỏi của cô Ellie Maissie - Phóng viên thường trú tại Paris của cơ quan Tin tức quốc tế, ngày 17/9/1947”. Cũng qua những tư liệu quý giá này, càng khẳng định thêm sự đúng đắn, linh hoạt nhưng rất nguyên tắc của Tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh trong sự nghiệp đấu tranh vì Độc lập, Tự do của dân tộc ở bất cứ hoàn cảnh nào.

1. Khoảng thời gian từ ngày 19 tháng 12 năm 1946 đến trước chiến dịch Việt Bắc năm 1947 là thời kỳ đặc biệt quan trọng và cam go nhất trong cuộc kháng chiến chống Pháp của nhân dân ta. Cùng với Trung ương Đảng, Chính phủ, Hồ Chủ tịch đã chèo lái con thuyền cách mạng vượt qua mọi thác gềnh để đưa cuộc kháng chiến vệ quốc dần từng bước tiến lên.

Vừa thực hiện đường lối kháng chiến toàn dân, toàn diện, lâu dài và dựa vào sức mình là chính, kiên quyết đánh thắng âm mưu đánh nhanh, thắng nhanh của thực dân Pháp; đồng thời đề ra nhiều chủ trương, chính sách ngoại giao góp phần tạo ra lợi thế cho cuộc kháng chiến thoát khỏi tình thế bị ngăn cách với thế giới bên ngoài. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chú trọng đặc biệt đến hoạt động ngoại giao, tranh

thủ mọi cơ hội, thực hiện nhiều hoạt động, tiếp xúc nhiều đối tượng, trong đó có những cuộc tiếp xúc với giới báo chí từ nước ngoài đến.

Bài giới thiệu này, chúng tôi không có ý định thống kê, nghiên cứu các tài liệu có liên quan đến tất cả các buổi tiếp và trả lời phỏng vấn của Hồ Chủ tịch với các nhà báo trong và ngoài nước năm 1947, chỉ đề cập đến 04 tài liệu mà Người trả lời phỏng vấn một số phóng viên báo chí nước ngoài và các tài liệu này có nhiều vấn đề cần phải quan tâm đến.

2. Trong sách *Hồ Chí Minh Toàn tập*, tập 5 (1947-1949), NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 2000, chỉ tính riêng năm 1947, Bác Hồ đã có 19 lần tiếp xúc, trả lời phỏng vấn, gửi thư cho những người làm công tác báo chí trong và ngoài nước. Riêng với báo chí nước ngoài, gồm các tài liệu sau: Điện trả lời một nhà báo Mỹ, ngày 12/1/1947; Thư gửi ông Sácơ Phên - Nhà

*ĐT: 08-4-362950163.

E-mail: tranvanla04@yahoo.com

báo Mỹ, ngày 15/2/1947; Trả lời ông Vaxidép Rao - Thông tin viên hãng Roito (Anh quốc), 5/1947; Trả lời một nhà báo nước ngoài, 22/6/1947; Trả lời một nhà báo nước ngoài, 16/7/1947 và Trả lời nhà báo Mỹ S.Éli Mâysi (Hãng tin Mỹ International News service), 9/1947.

Hiện nay, tại kho Lưu trữ của Bộ Quốc phòng còn lưu giữ lại một số tài liệu bằng văn bản tiếng Anh, gồm các cuộc tiếp xúc, phỏng vấn giữa Chủ tịch Hồ Chí Minh với phóng viên báo chí nước ngoài nói trên, trong đó có bốn tài liệu cần được nghiên cứu để đính chính một số sai lệch, hoặc bổ sung thêm những thông tin cần thiết. Ký hiệu của tài liệu này là: A50/5.338. Tên tài liệu: *Mỹ và cuộc chiến tranh Đông Dương* (The USA and the Indochinese War Documents (1950-1954). Tên tài liệu cá biệt:

- Chủ tịch Hồ Chí Minh trả lời câu hỏi của Doon Campbell - Phóng viên của tờ Reuter và các phát ngôn viên, ngày 09/02/1947 [1];

- Chủ tịch Hồ Chí Minh trả lời các câu hỏi của một phóng viên nước ngoài 23/6/1947; [2].

- Chủ tịch Hồ Chí Minh trả lời câu hỏi của một phóng viên nước ngoài (18/7/1947) [3];

- Chủ tịch Hồ Chí Minh trả lời câu hỏi của cô Ellie Maissie - Phóng viên thường trú tại Paris của cơ quan tin tức quốc tế, ngày 17/9/1947 [4].

Những vấn đề được đặt ra trong quá trình khảo sát và nghiên cứu văn bản của bốn tài liệu này là:

Thứ nhất: Nội dung tài liệu về Chủ tịch Hồ Chí Minh trả lời câu hỏi của Doon Campbell - Phóng viên tờ Reuter và các phát ngôn viên, ngày 09/02/1947 [1] không có trong *Hồ Chí Minh Toàn tập*, tập 5, do NXB CTQG phát hành năm 2000.

Chúng tôi xin giới thiệu những thông tin và trích những nội dung cơ bản của tài liệu này như sau:

- Tên tài liệu bằng tiếng Anh: *President Ho Chi Minh's replies to questions submitted by Doon Campbell, Reuter's correspondent and*

appended statement, February 9, 1947, dưới tài liệu có ghi là *Viet-Nam News Service, Bangkok*.

- Cuộc trao đổi này gồm các vấn đề, như ông Doon Campbell muốn biết phía Việt Nam đã chuẩn bị những điều kiện gì để tiếp tục các cuộc đàm phán với chính phủ Pháp; Thái độ của Việt Nam như thế nào đối với trọng tài phân xử trong cuộc xung đột này; Ảnh hưởng của cuộc xung đột đến nền kinh tế của Việt Nam; Ứng xử của người Việt Nam đối với những người Pháp đang bị giam giữ. Và nội dung có giá trị vô cùng quý báu của tài liệu này là ở chỗ, thông qua cuộc tiếp xúc, Chủ tịch Hồ Chí Minh muốn khẳng định nguyện vọng chân chính, nguyên tắc bất di bất dịch của dân tộc Việt Nam trong bối cảnh Độc lập, Tự do, Hòa bình đang có nguy cơ bị chà đạp, bị cướp đi bởi quân đội Pháp đang có mặt ở Việt Nam, với chính phủ Pháp, với các thế lực phản động và xâm lược khác, và với nhân dân yêu hòa bình, tiến bộ trên thế giới, trong đó có nhân dân Pháp. Chúng tôi xin trích một số câu trả lời của Hồ Chủ Tịch:

“- *Hỏi: Chính phủ Việt Nam chuẩn bị những điều kiện gì để đạt được ngừng chiến và tiếp tục các cuộc đàm phán với chính phủ Pháp?*

- *Trả lời: Nhân dân Việt Nam chỉ muốn được công nhận thống nhất đất nước (Nam Kỳ, Trung kỳ, Bắc kỳ) và độc lập dân tộc - Không hơn. Khi đạt được mục đích của mình, chúng tôi sẵn sàng ngừng chiến và thiết lập hoà bình ngay lập tức.*

- *Hỏi: Nếu các điều kiện này là không thể chấp nhận được về phía nước Pháp thì Việt Nam sẽ theo đuổi hành động nào?*

- *Trả lời: Nếu phía Pháp không chấp thuận những điều kiện của chúng tôi thì chỉ có một sự nghiệp duy nhất mà chúng tôi sẽ theo đuổi, đó là tiếp tục cuộc chiến đấu của mình.*

...

Tôi muốn đưa thêm vào các thông tin sau, để có lợi hơn cho các đại diện báo chí, những người thường bị phía Pháp thông tin, tuyên truyền sai lệch về Việt Minh.

Người Pháp nói Việt Minh là một công cụ của người Nhật. Điều này hoàn toàn là bịa đặt. Những người Mỹ từng ở Côn Minh (miền Bắc Trung Quốc trong suốt thế chiến hai có thể xác minh cho phát ngôn của chúng tôi, bởi vì nhiều người trong số họ từng là khách mời của quân du kích chúng tôi. Đội quân du kích này đã chiến đấu chống lại người Nhật cho đến tận cuối tháng 8 năm 1945.

Cơ quan tuyên truyền của Pháp cũng khẳng định rằng Việt Minh là cộng sản - Một sự khẳng định hoàn toàn không đúng so với thực tế. Tên đầy đủ của Việt Minh là "Việt Nam, Độc lập, Đồng minh", có nghĩa là "Liên minh vì độc lập của Việt Nam". Việt Minh được hợp thành bởi rất nhiều đảng phái chính trị khác nhau... và bởi nhiều nhóm phi chính trị - như tôn giáo của đạo Thiên chúa, đạo Phật, đạo Khổng... Các thành viên của Việt Minh đơn giản là những người yêu nước, chiến đấu vì độc lập của tổ quốc mình.

Chính phủ Việt Nam bao gồm các bộ trưởng từ các đảng phái khác nhau cũng như các bộ trưởng không đến từ đảng phái nào. Bộ trưởng Bộ Nội vụ Huỳnh Thúc Kháng, người từng bị lưu đày 14 năm tại Poulo Condor, hiện 70 tuổi, không là thành viên của bất cứ đảng phái nào.

Chương trình của chúng tôi không mang màu sắc cộng sản cũng như xã hội chủ nghĩa. Mục đích của chúng tôi khá đơn giản:

(1) Sản xuất đủ để mỗi người dân có đủ cơm ăn, áo mặc, để tránh cảnh chết đói, chết rét - năm ngoái chúng tôi đã không thể tránh được tình trạng người dân chết đói.

(2) Dạy cho người dân biết đọc, biết viết - năm ngoái có 2.500.000 người dân hoàn thành lớp dạy đọc viết.

(3) Mang lại tự do dân chủ trên cả nước - năm ngoái tổng tuyển cử đã bắt đầu có hiệu lực.

...

Thông nhất, độc lập và hoà bình - đó là tất cả những gì chúng tôi muốn" [1].

Thứ hai: Tài liệu "Chữ tịch Hồ Chí Minh trả lời câu hỏi của cô Ellie Maissie - Phóng viên thường trú tại Paris của cơ quan tin tức quốc tế, ngày 17/9/1947", tên tiếng Anh là: *President Ho Chi Minh's replies to question submitted by miss Ellie Maissie, Paris correspondent of international news service (September 17, 1947)*, dưới tài liệu có ghi: *Viet-Nam News Service, Bangkok*, có độ dài hơn hai trang khổ A4. Tài liệu này có hai thông tin cần bổ sung như sau: Trong *Hồ Chí Minh: Biên niên tiểu sử*, tập 4, 1946-1950, Hà Nội, 2006, không ghi rõ ngày mà chỉ ghi tháng và năm (9/1947). Trong *Hồ Chí Minh Toàn tập*, tập 5, NXB CTQG phát hành năm 1995 và 2000 cũng ghi như vậy. Còn ở văn bản gốc của tài liệu này có ghi đầy đủ ngày, tháng và năm: 17/9/1947.

Thông tin thứ hai ở tài liệu này cần phải đính chính lại là: Trong *Hồ Chí Minh: Biên niên tiểu sử* thì dùng đại từ nhân xưng đối với nhà báo Mỹ là Ông (trang 126), còn trong *Hồ Chí Minh Toàn tập*, tập 5 (1947-1949), xuất bản năm 2000 thì dùng danh từ chỉ nghề nghiệp là *Nhà báo* (trang 219).

Nếu đối chiếu với tài liệu bằng tiếng Anh như đã nêu ở trên thì không phải là Ông S. Eli Maissie - phóng viên của Hãng International News Service, mà là Cô Ellie Maissie - Phóng viên thường trú tại Paris của cơ quan tin tức quốc tế.

Tài liệu này có rất nhiều nội dung quan trọng, như cuộc chiến tranh ở Việt Nam được nhìn nhận từ góc độ quốc tế, hay chỉ được coi là vấn đề Việt - Pháp trong phạm vi của khối liên hiệp Pháp; sự tiếp diễn đàm phán giữa Việt Nam và Pháp sẽ như thế nào; đặc biệt là vấn đề đảng phái trong chính phủ Việt Nam.

Về vấn đề đảng phái, một lần nữa Bác Hồ giải thích rõ với nhà báo này rằng:

"- Hỏi: Trong bất cứ cuộc đàm phán nào với Pháp, những yếu tố nào về phía Việt Nam mà Việt Minh sẵn sàng hợp tác?

- Trả lời: Cuộc kháng chiến này không phải là vấn đề đảng phái mà là vấn đề sự sống và cái chết của nhân dân Việt Nam. Chính phủ

Việt Nam bao gồm đủ số các thành viên không đảng phái và một số ít các đại diện của các đảng ái quốc bao gồm Việt Minh.”[4].

Về chính sách ngoại giao của chính phủ Việt Nam, Bác Hồ đã khẳng định:

“- Hỏi: Xin hãy cho biết những điểm chính trong chính sách ngoại giao của chính phủ Việt Nam, đặc biệt là trên quan điểm tình hình thế giới hiện nay?

- Trả lời: Xây dựng mối quan hệ thân thiết với tất cả các quốc gia dân chủ và không đối đầu với bất kỳ quốc gia nào”[4].

Thứ ba: Về thời gian của sự kiện, có sự không trùng khớp giữa Hồ Chí Minh: *Biên niên tiểu sử và Hồ Chí Minh Toàn tập*, tập 5 với tài liệu lưu trữ trong kho Lưu trữ của Bộ Quốc phòng. Cụ thể là:

- Ở tài liệu số 2, tên tài liệu ghi: “Chủ tịch Hồ Chí Minh trả lời các câu hỏi của một phóng viên nước ngoài (23/6/1947)”, tên tiếng Anh là: *President Ho Chi Minh's replies to questions submitted by a foreign correspondent, (June 23, 1947)*, dưới tài liệu có ghi là *Viet-Nam News Service, Bangkok*, không ghi rõ tên, quốc tịch và nơi làm việc của phóng viên. Nhưng, cũng về tài liệu này ở trong *Hồ Chí Minh Toàn tập*, tập 5 (1947-1949), NXB CTQG, Hà Nội, 2000, trang 156, thì lại có chú thích là ngày 22/6/1947. Như vậy, về thời gian của sự kiện có sự chênh lệch. Vì vậy, cần phải có đính chính về sự không trùng khớp thời gian của tài liệu này. Còn về nội dung của tài liệu thì không có sự khác biệt. Chúng tôi xin trích một số câu trả lời của Hồ Chí Minh khi trả lời nhà báo nước ngoài:

“- Hỏi: Do các cuộc đàm phán hòa bình gần đây giữa chính phủ Pháp và chính phủ Việt Nam đều thất bại, theo ông khi nào cuộc chiến này sẽ đi đến hồi kết?

- Trả lời: Chi khi Việt Nam thực sự độc lập và thống nhất thì chiến tranh mới kết thúc.

- Hỏi: Chính phủ Việt Nam có kế hoạch gì để tái thiết đất nước sau chiến tranh? Vị trí của những trí thức Việt Nam sẽ là gì?

- Trả lời: Bước đầu tiên trong việc tái thiết đất nước của Việt Nam là giải phóng người dân ra khỏi đói nghèo và mù chữ. Để đạt được điều này chúng tôi sẽ phải nỗ lực rất nhiều để tăng năng suất trong tất cả các lĩnh vực, và điều này đòi hỏi sự hợp tác hoàn toàn giữa những nhà tư bản, trí thức và công nhân. Nhân dân Việt Nam nổi tiếng cần cù. Việt Nam rất giàu nguyên liệu thô và chúng tôi hoan nghênh sự hợp tác chân thành của nước Pháp và các tư bản nước ngoài trong việc phát triển các nguồn tài nguyên của chúng tôi. Trong cuộc chiến tranh giành độc lập dân tộc hiện nay, những trí thức Việt Nam đóng một vai trò quan trọng. Hầu hết trong số họ đều góp phần tích cực trong cuộc kháng chiến, hy sinh tất cả, chịu mọi gian khổ, sát cánh chiến đấu với quân đội và nhân dân. Những người khác thì đóng góp vào cuộc đấu tranh của chúng tôi bằng các hoạt động ở nước ngoài... Mỗi người trí thức đều được giao nhiệm vụ dẫn dắt nhân dân xây dựng một đất nước Việt Nam độc lập và thống nhất, mà ở đó tất cả người dân đều được hưởng dân chủ, tự do và hạnh phúc” [2].

Ở tài liệu số 3, tên tài liệu ghi: “Chủ tịch Hồ Chí Minh trả lời các câu hỏi của một phóng viên nước ngoài (18/7/1947)”, tên tiếng Anh là: *President Ho Chi Minh's replies to questions submitted by a foreign press correspondent (July 18, 1947)*, dưới tài liệu có ghi là: (Signed) *Ho Chi Minh, Viet-Nam News Service, Bangkok*, không ghi rõ tên, quốc tịch và nơi làm việc của phóng viên. Nhưng khác với tài liệu số 2, cuối trang tài liệu ghi rõ Hồ Chí Minh đã ký. Nếu so thời gian của tài liệu ghi trong *Hồ Chí Minh Toàn tập*, tập 5, NXB CTQG, Hà Nội, 2000 thì là ngày 16/7/1947 (trang 172). Cũng cần phải có sự hiệu đính về sự không trùng khớp này.

Nội dung cơ bản của tài liệu này cũng tiếp tục nhấn mạnh đến tính chất, thành phần và chính sách của Quốc hội, Chính phủ và Mặt trận Việt Minh của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa:

“- Trả lời: Chính phủ Việt Nam bao gồm đại diện của các đảng Việt Minh, Xã hội chủ

nghĩa, Dân chủ, Dân tộc và Cách mạng cũng như các đại diện không thuộc đảng phái chính trị nào” [3].

Đặc biệt, chúng ta rất cảm động và tôn kính Bác Hồ kính yêu, khi được thấy những lời bộc bạch, những mong muốn có được cuộc sống chân giản của một người dân nước Việt khi bị mất độc lập và tự do; ước mong đời thường của một vị Chủ tịch nước khi đã hoàn thành trách nhiệm đối với đất nước, dân tộc mình trước phóng viên nước ngoài:

“ - Trả lời: Về cá nhân mình, tôi chỉ có thể trả lời rằng tôi không có gia đình, vợ, con. Đại gia đình dân tộc Việt Nam chính là gia đình của tôi. Những người cha, người phụ nữ, bé trai, bé gái Việt Nam là bạn, là anh chị em và là con cái của tôi. Tôi chỉ có một ham muốn - phục vụ tổ quốc giành được độc lập, thống nhất và dân chủ. Khi đạt được những mục tiêu này, tôi, một công dân bình thường nhất, sẽ quay về với núi rừng, sông nước, về với những cuốn sách và khu vườn của tôi” [3].

Sau khi được tiếp xúc và khảo sát các tài liệu, chúng tôi có một số suy nghĩ như sau:

1. Các tài liệu này bằng tiếng Anh, đã được phát ra từ Cơ quan tin tức của Việt Nam tại Băng Cốc-Thái Lan (*Viet - Nam News Service, Bangkok*).

2. Vì tài liệu bằng tiếng Anh, khi dịch ra tiếng Việt, nên chắc chắn còn nhiều đoạn, câu, từ chưa được chuẩn xác, nhất là chưa đúng một cách nguyên bản với văn phong của Chủ tịch Hồ Chí Minh, nhưng chúng tôi vẫn mạnh dạn giới thiệu những nội dung và sự kiện cơ bản với bạn đọc.

3. Trong các cuộc tiếp xúc với phóng viên nước ngoài ở thời điểm lịch sử đặc biệt này - vừa phải chiến đấu để phá âm mưu đánh nhanh thắng nhanh của kẻ địch; vừa phải bảo toàn các cơ quan của Trung ương, Chính phủ di chuyển lên chiến khu và xây dựng lực lượng cho cuộc kháng chiến lâu dài, nhưng Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đại diện cho cả dân tộc tuyên bố và khẳng định với các thế lực thù địch và nêu rõ thiện chí hòa bình của Dân tộc Việt Nam là

mong muốn giải quyết sớm cuộc chiến tranh Pháp - Việt trên tinh thần tôn trọng quyền Độc lập - Tự do của nhân dân Việt Nam. Lời tuyên bố này xuất phát từ việc thực dân Pháp đã sử dụng các công cụ tuyên truyền nhằm xuyên tạc cuộc chiến đấu chính nghĩa bảo vệ quyền độc lập dân tộc, quyền tự do và bình đẳng của nhân dân Việt Nam trước nhân dân thế giới và nhân dân Pháp; đồng thời chúng muốn che đậy những hành động quân sự của chúng ở Việt Nam để phục vụ cho ý đồ tái chiếm Đông Dương một lần nữa sau sự thất bại do Nhật đảo chính ngày 9 tháng 3 năm 1945. Sự thật trên đã được Hồ Chí Minh vạch rõ khi có dịp tiếp xúc với Phóng viên của tờ Reuter và các phát ngôn viên (09/02/1947):

“Cơ quan tuyên truyền của Pháp phát biểu rằng Việt Nam cố tình gây ra cuộc chiến này. Để hiểu rõ sự thật về việc nổ ra chiến sự chỉ cần xem lại chính sách của Pháp từ tháng Ba với 6 hành động có tài liệu làm chứng: không thực thi hiệp định giữa Pháp và Việt Nam; tiếp tục hành động chiến tranh và khủng bố hàng loạt tại Nam Kỳ và Trung Kỳ; đánh chiếm Bắc Ninh (gần Hà Nội); phong tỏa Hải Phòng và Lạng Sơn, gần biên giới Trung Quốc; và các cuộc thám sát và cướp phá mà linh biệt kích Pháp tiến hành tại Hà Nội vào ngày 17 tháng 12 năm 1946” [1].

4. Cũng nhân dịp tiếp xúc với các phóng viên nước ngoài, thông qua cơ quan truyền thông của họ, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã khẳng định với nhân dân thế giới về quyết tâm chiến đấu đến cùng của nhân dân Việt Nam trong cuộc chiến đấu tự vệ không cân sức này để giành bằng được độc lập và thống nhất cho tổ quốc. Đây cũng là một trong những hoạt động phản ánh trí tuệ thiên tài, sáng tạo và linh hoạt của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong công tác ngoại giao. Và Người đã tranh thủ mọi thời cơ có thể tranh thủ được để giành thế chủ động, có lợi cho cuộc kháng chiến, mở thông cánh cửa ngoại giao khi cuộc kháng chiến của chúng ta đang bị kẻ thù bịt kín mọi ngõ ngách thông tin đến với quốc tế.

Khi kết thúc cuộc tiếp xúc với Phóng viên của tờ Reuter-Doon Campbell, Hồ Chủ Tịch đã đại diện cho ý chí chiến đấu của cả Dân tộc Việt Nam tuyên bố rằng:

"Thống nhất, Độc lập và Hòa bình - Đó là tất cả những gì chúng tôi muốn" [1].

5. Thông qua các nhà báo nước ngoài, vị lãnh tụ của nhân dân Việt Nam muốn tuyên bố với nhân dân thế giới rằng, nhân dân Việt Nam muốn làm bạn với mọi quốc gia, sẵn sàng đặt quan hệ ngoại giao với các chính phủ nếu họ tôn trọng quyền bình đẳng, chủ quyền lãnh thổ của Việt Nam. Khi phóng viên thường trú tại Paris của cơ quan tin tức quốc tế - Cô Ellie Maissie nêu câu hỏi:

"- Hỏi: Xin hãy cho biết những điểm chính trong chính sách ngoại giao của chính phủ Việt Nam, đặc biệt là trên quan điểm tình hình thế giới hiện nay?"

- Trả lời: Xây dựng mối quan hệ thân thiết với tất cả các quốc gia dân chủ và không đối đầu với bất kỳ quốc gia nào và chúng tôi muốn làm bạn với tất cả mọi nước dân chủ và không thù oán với một ai" [4].

Tài liệu tham khảo

- [1] Phòng Lưu trữ Bộ Quốc Phòng, "President Ho Chi Minh's replies to questions submitted by Doon Campbell, Reuter's correspondent and appended statement, February 9, 1947", Vietnam News Service, Bangkok; A50/5.338, In: *The USA and the Indochinese War Documents, 1950 - 1954*, Hà Nội.
- [2] Phòng Lưu trữ Bộ Quốc Phòng, "President Ho Chi Minh's replies to questions submitted by a foreign correspondent, June 23, 1947, Vietnam News Service, Bangkok; A50/5.338, In: *The USA and the Indochinese War Documents, 1950 - 1954*, Hà Nội.
- [3] Phòng Lưu trữ Bộ Quốc Phòng, "President Ho Chi Minh's replies to questions submitted by a foreign press correspondent, July 18, 1947", Vietnam News Service, Bangkok; A50/5.338, In: *The USA and the Indochinese War Documents, 1950 - 1954*, Hà Nội.
- [4] Phòng Lưu trữ Bộ Quốc Phòng, "President Ho Chi Minh's replies to question submitted by miss Ellie Maissie, Paris correspondent of international news service, September 17, 1947", Vietnam News Service, Bangkok; A50/5.338, In: *The USA and the Indochinese War Documents, 1950 - 1954*, Hà Nội.

Some materials on President Ho Chi Minh's replies to international correspondents in the early years of the resistance against French colonists (1974)

Tran Van La

*College of Social Sciences and Humanities, VNU
336 Nguyen Trai, Thanh Xuan, Hanoi, Vietnam*

This paper is to introduce materials on President Ho Chi Minh's replies to the questions submitted by international journalists. The materials introduced in this paper were either not published in Ho Chi Minh's Complete Works or to be revised if they were. Among those materials, attention should be paid to the two followings: "*President Ho Chi Minh replies to questions submitted by a foreign correspondent*" on June 23rd, 1947 and "*President Ho Chi Minh replies to questions submitted by Miss. Ellie Maissie, Paris Correspondent of International News Service*" on September 17, 1947.